

BÉCSI POSTA

A BORNEMISZA PÉTER TÁRSASÁG KULTURÁLIS ÉRTESÍTŐJE
Új sorozat, IV. évfolyam, 8. (33.) szám
Bécs, 2009 november

Degenfeld Sándor

Európaiság és keresztény önismeret

A keresztény Nyugat a középkorban olyan vallási és kulturális egységet alkotott, amely Európa nagy részét átfogta. A konfliktusok legtöbbször hatalmpolitikai, személyes vagy dinasztikus jellegűek voltak, és ezeket közös jogi és hitbéli elképzelések alapján kísérelték megoldani. Hogy a keresztények – a pápáig és a császárig, azaz a kereszténység egyházi, illetve világi vezetőjéig menően – sokszor csalódást okoztak, és a tízparancsolat, valamint a felebaráti szeretet parancsa ellen vétettek, olyan tény, amely nem cáfol meg alapvető hittételeket, csupán az ember mindenkori gyarlóságát igazolja, melyre a kereszténység kezdettől fogva tekintettel volt, és a nevéen nevezett. A megbánással, gyónással, vezekléssel, magjavulási ígérettel és bűnbocsánattal azonban olyan lételemet teremtett, mely által az ember saját gyarlóságával a harcot felvehette. Sőt a keresztények közötti viszálykodásoknak és a keresztények által a kolonializmus logikája szerint viselt háborúknak valójában igen kis mértékben volt vallási alapja: inkább a hatalmasok éltek vissza ezekkel a vallásos tartalmakkal, instrumentalizálva azokat stratégiai vagy gazdasági célból. Más esetekben pedig éppen a keresztény hittérítők és helytartók voltak azok, akik kegyetlen pogány szokásokat megszüntettek, és a bennszülöttekkel való méltányosabb bánásmódot harcoltak. Ilyen értelemben írhatta Heinrich Coudenhove-Kalergi gróf – akit a kortársai felvilágosultnak és liberálisnak minősítettek –, a Páneurópa Uniót alapító Richard apja 1901-ben, hogy „a katolikus egyházon kívül olyan sok cselekménye a felebaráti szeretetnek és könyörületnek sehol sem volt tapasztalható, mint azon belül. Amit katolikus papok, szerzetesek, apácák a felebaráti szeretet nevében cselekedtek évszázadok óta megszakítás nélkül az egész világon, egyedülálló.”

A 19. század folyamán néhány évtizedre létrejött egy olyan világ, amelyet majdhogynem teljes egészében Európa uralt, ami jóllehet sok áldásos eredményt hozott, ahhoz az áldatlan állapothoz is vezetett, hogy más kultúrák és vallások másod- vagy harmadrendűsége lefokozottnak tapasztalhatták magukat. Okkal vagy sem, de a sértettség érzése és a neheztelés szelleme különösen mélyen hatolt be a muzulmán vallási közösség lelkületébe. Az Európán kívüli világvallások – összefüggésben a második világháborúval is – a kolonializmus elleni mozgalmakban jelentős szerepet kezdtek játszani. Ebben az újabb szerepkörben politizálódtak, és olyan ideológiai elemekkel keveredtek, amelyeknek gyökerei részben ismét Európában voltak, mint amilyen a nacionalizmus vagy a kommunizmus. Ugyanakkor az egyetemes emberi jogok fogalma a világháború után szintén a kereszténység eszmei alkotása gyanánt született és terjedt ki minden földrészre. Az általa feltételezett elvek egy jól működő világrendhez nélkülözhetetlenek, ha sokszor éppen az őket hirdető nagy és gazdag hatalmak diszkreditálják is.

Ám egyenesen végzetes, hogy ezek a hatalmak az emberi jogokat valamiféle evidenciának kezdték tekinteni, figyelmen kívül hagyva szellemi, vallási és interkulturális talapzatukat, olyan „helyi ízléshez igazított” kategóriáknak helyet hagyva, mint az „ázsiai emberi jogok” vagy a szintén hatalmi érdekeket szolgáló „szocialista emberi jogok” a Szovjetunióban. A vasfüggöny lebontása után a kor felületes és naiv szemlélője a demokratikus világrend végleges kialakulásában hihetett – ami technikailag és gazdaságilag megvalósulni látszott, kulturálisan és mentálisan ellenben semmiképpen sem. A vezető körök mind az Egyesült Államokban, mind Európában azt hitték, elegendő lesz, ha majd az összes háztartást az internethez kapcsolják, és a világpiacot átengedik a saját dinamikájának. A kultúrák és a vallások sokféleségével és főként a sokféleség

A tartalomból:

BASTA!

Kereszt a tantermekben ...
(2. oldal)

MEGHÍVÓ:

Advent a könyvtárban
2009 december 12-én,
szombaton, 17:30 (3. oldal)

FALUDY GYÖRGY

Óda a magyar nyelvhez
(4. oldal)

2010: BPT - 50

EMLÉKEZÜNK

Interjú Szépfalusi

Istvánnal

(második rész) (5.- 6. oldal)

GYERMEKEK OLDALA:

Karácsonyi dalok
(7. oldal)

FIGYELŐ:

Előzetes,
kiállítások,
impresszum (8. oldal)

vesztéseivel ebben a hirtelen összezsugorodott világban senki sem törődött. 2001. szeptember 11-e okozta a nagy ijedséget, azután a félelem állandósult. Túl egyszerűek és helytelenek azonban a válaszok, melyeket erre a világméretű kihívásra megfogalmazni igyekeztek. Sem az ifj. Bush által meghirdetett „terrorizmus elleni háború”, sem a „kultúrháborúkról” terjedő szóbeszéd nem képes megbirkózni ezzel a sokrétű jelenséggel, miközben mások olyan imaginárius nyugati értékekről álmodoznak, amelyekben csupán liberális vagy neokonzervatív ideológiai elemeket értenek.

Ebben a helyzetben annak, aki valóban békére és szabadságra vágyik, más indokai kell hogy legyenek, mint a nyugalomra, biztonságra és jólétre irányuló egyéni vágy. Akinek ez az egyetlen cselekvési maximája, céljait követve elmehet egészen a többiek megsemmisítéséig. Ilyen vezéreszme lehet azonban Isten keresése, amely megértéshez vezet, ahogyan fordítva is, a népek és kultúrák valódi megértése Isten megismeréséhez. A katolikus egyház katekizmusa ebben a szellemben fogalmaz: „Amikor az Egyház védelmezi az emberi értelem fogékonyságát Isten megismerésére, kifejezi bizalmát, hogy lehetősége van Istenről beszélni minden emberhez és minden emberrel. E meggyőződéséből fakad párbeszéde más vallásokkal, a filozófiával és a tudománnyal, sőt a még nem hívőkkel és ateistákkal is.” (KEK 39.) II. János Pál példátlan erejével és kisugárzásával, kimagasló bátorságával ennek a párbeszédnek szentelte életét. Hidakat vert, melyeket az emberiségnek a következő évtizedekben megerősítenie és félelem nélkül használnia kell. XVI. Benedek pedig erre az örökségre támaszkodva első enciklikáját – Szent János első levelének szavaival – így kezdi: „Deus caritas est” – „az Isten szeretet” (1Jn 4,16). A Szentatyát ugyanis nemcsak az Istent mellőző tudomány és az értelem romboló ereje aggasztja, hanem az is, hogy Európa a keresztény Isten kiszorításával békeképességét is elveszítheti. A „civilizációk összecsapását” (S. Huntington) azonban továbbra is csak olyan személyiségek tudják megakadályozni, akik megértik más népek történelmét, kultúráját és vallását. De hogyan lehetne olyasvalaki erre alkalmas, akinek viszonya saját történelméhez, saját kultúrájához és saját vallásához zavaros? Mások ismeretének alapja az – esetünkben keresztény és európai – önismeret.

(Gróf Degenfeld Sándor, 1922, közgazdász, München, írása eredetileg a *Korunk* 2009. szeptemberi számában jelent meg)

Basta!

„A kereszt jelenléte a tantermekben a szülők azon jogát sérti, hogy szellemi meggyőződésüknek megfelelően neveljék gyermekeiket” valamint „sérti a tanulók vallásos szabadságát” – így indokolta meg a strassbourgi Európai Emberi Jogi Törvényszék (European Court of Human Rights – ECHR) azt a nemrégii döntését, melyben az olasz kormányt arra ítélte, fizessen kártérítést a felperesnek, egy finn származású olasz családnak, akinek ateista meggyőződését sértette a kereszt. Az ítélet jogerős és – noha az olasz tanügyminiszter bejelentette, fellebbezni fognak- gyakorlatilag azt jelenti, hogy minden EU tagország kormányának el kellene távolítania a keresztet a középületekből, ha el akarja kerülni, hogy peres úton kártérítést kelljen fizetnie.

„A kereszt a tantermekben marad” – jelentette ki Silvio Berlusconi olasz miniszterelnök az ítélet után összehívott sajtóértekezleten, ahol a strassbourgi döntés fölötti döbbenetének is hangot adott. „A döntés nem veszi figyelembe a valóságot – magyarázta Berlusconi – mert Európa, s különösképp Olaszország nem tagadhatja meg keresztény voltát.” „Még az ateistáknak is egyet kell érteniük azzal, hogy nem másíthatjuk meg a történelmünket” – érvelt Berlusconi. „Nem kevesebb mint nyolc európai ország nemzeti lobogóján szerepel a kereszt. Mit kellene tenniük, ők is távolítsák el onnan?” – tette fel az olasz miniszterelnök a költői kérdést, majd rámutatott, hogy fellebbezni fognak, s különben is, a strassbourgi ítélet „nem kötelező jellegű”. „A kereszt marad, basta!” – jelentette ki Berlusconi.

Az ítélet nagy visszhangot keltett Itália-szerte és a határokon túl is.

„A kereszt a szenvedés jelképe, amely nem sérthet meg senkit” címmel közölt terjedelmes kommentárt az úgyről a *Corriere della Sera* című rangos napilap, akinek szerzője rámutatott, hogy olyan nagy írók, mint Dosztojevszkij, a keresztben nem a vallást vagy az egyházat ismerte fel, hanem Isten fiát, aki az emberiségért halt meg. „Mások, mint Tolsztoj vagy Gandhi, nem hittek a kereszt isteni eredetében, de az emberiségben létező szenvedés és a szenvedést feloldó emberszeretet egyetemes emberi szimbólumát látták benne”. A szerző ellenpéldával is érvel: „A benaresi beszédében (amellyel a buddhizmus alapító követ helyezte el) Buddha külön kért a nem hívőkre, akiket ugyanolyan szeretetre méltónak és védelemre jogosultnak nevezett, mint a hívőket”.

MEGHÍVÓ

a Bornemisza Péter Társaság decemberi rendezvényére

ÁDVENT A KÖNYVTÁRBAN

2009. december 12.-én, *szombaton*, d.u. 17:30 órakor

A rendezvény helyszíne: Bécs 6., Capistrangasse 2/15

Közreműködnek:

HENTER NIKOL - zongora, fuvola

GYÖPÖS KRISZTINA - zongora

BARNÁS NIKOLAUS - zongora

Elhangzanak: Haydn, Chopin, Bizet és Bartók művei.

A zongorát a Reisinger Firma bocsátja ismét rendelkezésünkre, szeretetből.

Steiner Diána, a szavaló csoport vezetője, a zenei részt karácsonyi versek elmondásával egészíti ki.

.....
Faludy György

Óda a magyar nyelvhez

Most, hogy szobámban ér az est setétje
 te jutsz eszembe, Szent Gellért cselédje
 s ajkad, melyről az esti fák alól
 először szólt az ének magyarul.
 Arcod mongol emléke rég ködös
 de titkunk itt e földön még közös
 s a te dalod kísér utamra fájón
 messze e tájon.

Magyar nyelv! Vándorutamon kísérom
 sértett gögömben értöm és kísértöm
 te hangolás barangoló kalandom
 te zengő és borongó hang a lanton
 bőröm, bérem, bírám borom, míg bírom
 és soraimmal sorson túl a síron,
 kurjongó kedv, komisz közöny, konok gyász:
 menyeyei poggyász.

Magyar szó! Múltam és jövőm sorom
 Népek közt sorom és mindegyik sorom,
 Házam-hazám lovacskám, csengős szánom
 és a dal a számon, mit kérnek majd számon
 nincs vasvértém, páncéloom, mellvasom,
 de Berzsényivel zeng a mellkasom
 s nem bír le ellenség, rangomba törvén,
 sem haditörvény.

Jöhetsz reám méreggel, törrel, ékkel,
 de én itt állok az iges igékkel.
 Árkon-bokron kergethetsz hét világnak:
 a hangutánzó szók utánam szállnak,
 mint sustorgó füzesbe font utak
 felett alkonykor krugató ludak
 s minden szavamban százszor látom orcád,
 bús Magyarország.

Kihalt gyökök: tőzeggel súlyos rétek
 ahol a fák, mint holt igék kiégtek.
 Ős szók: a szemhatárról századok
 ködéből még derengő nádasok,
 gyepűs vápákon elhullt katonák,
 ti bíbicek, bölények, battonyák.
 miket vadásztak vén csillyehajókról
 s lápos aszókon.

Magas hangok: szöcskék és tücskök rétje,
 mély hangok: alkony violasötétje,
 káromlások veszejtő vadona,
 mondatszerkesztés pogány pagonya,
 kötőszók: sok-sok illanó fodor,
 s hangsúly, te vidám, hangsúly te komor
 lelkünk dolmánya, szöttesen, világszép
 búzavirágkék.

Múlt T-je: történelmünk varjúsárnya,
 karók, keresztek és bitófák árnya.
 Melléknevek, gazdag virágbarázdák,
 Busák, buják, burjánzó és garázdák,
 S ti, mellérendelt, kurta mondatok
 mint paprika, ha füzérben vereslőn
 lóg az ereszről.

Ragok: szegények szurtos csecsemői,
 kapaszkodtok s nem tudtok nagyra nőni.
 És E-betük serege: fekete
 mezőn zsellérek koldus menete.
 s ti kongó-bongó helyhatározók,
 kukoricásban jó irányt hozók,
 ban-ben-bim-bam: toronyból messzehangzó
 könnyű harangszó.

Jelentőmód. Az aszály mindörökre
 ráült a magyar, repedt rögökre.
 Magánhanzó illeszkedés! Kaján
 törvénykönyvvé Werbőczy gyúrt talán?
 Mi vagy? Fülledt ötödfél százada
 robotja tört paraszt alázata,
 vagy összhangunk, mely boldogult utakra
 messze mutatna?

És főnevek, ti szikarak és szépek
 ti birtokos ragokkal úri népek,
 országvesztők, önteltek és hitványak
 s ti elsikkadt, felőrölt állítmányok,
 megölt, vagy messze bujdosó fiak,
 Hajnóczyk, Dózsák, meg Károlyiak,
 ó jaj nekünk, mi történt ennyi lánggal
 és a hazánkkal?

Parasztok nyelve, nem urak latinja
 nem grófok rangja, de jobbágyok kínja,
 magyar nyelv! fergetegben álló fácska,
 hajlongasz szélcibáltan, megalázva-
 s ki fog-e tövised lombbal hajtani?
 Arcunkat rejtő Veronika-kendő
 és a jövő.

Magyar nyelv! Sarjadsz és egy vagy velünk
 és forró, mint forrongó szellemünk.
 Nem teljesült vágy, de égő ígéret,
 Közös jövő és felzengő ítélet,
 nem hús palackok tiszta ó-bora,
 nem billentyűre járó zongora,
 de erjedő mustkönyveinkben úszó
 tárogatószó.

2010 BPT 50

2010 BPT 50

2010 BPT 50

2010 BPT 50

2010: BPT - 50

A Bornemisza Péter Társaság fennállásának 50. évfordulóját ünnepli 2010-ben. A jövő októberre tervezett jubileumi gálaestig a *Bécsi Posta* számaiban pillanatokot szeretne felvillantani a BPT közel félévszázadnyi történetéből.

Az alább közölt interjú 1994-ben, az akkoriban közelgő 35. BPT évforduló előestén készült Szépfalusi István lelkésszel, a Társaság alapítójával és akkori vezetőjével, az évfordulóra kiadott ünnepi kötet számára.

A kölcsönös bizalom jegyében

Szépfalusi Istvánnal beszélget Kászoni Zoltán

(második rész -- folytatás előző lapszámunkból)

- *Mikorra tehető a Bornemisza Péter Társaság megalakulásának pontos dátuma?*

- 1960. március 20. Alakuló közgyűlési határozat volt, hogy a társaság lakást biztosít a mindenkori magyar lelkésznek, lakrészét azonban kezdetben két, később három szobára korlátozta. A többi vendég-, illetve albérleti szobaként akarta hasznosítani, hogy így fedezze a főbérleti kiadásait.

- *Van azért gondviselés! Nos, a társaság hivatalos megalakulása után hogyan folyt tovább a munka? Milyen elképzelések voltak e munka céljáról?*

- A társaság a bécsi hetedik kerületben, a KIE/YMCA központjának (Kenyongasse 15) Haberi termében alakult meg, ahol a háborút követő években a bécsi magyar protestánsok számára egy középiskolai tanár istentiszteleteket tartott. A Skandináv Otthon megszüntetése után, 1959. október 4-től mi is itt tartottuk istentiszteleteinket, egészen 1966. február 27-ig. Az alakuló közgyűlésen harmincöt-negyvenen vettünk részt. Kizárólag a Skandináv Otthon volt lakóiból és az istentiszteleteket látogatókból verbuválódott ez a csoport. Első elnökünknek Faber György agrármérnököt választottuk. (...)

Az Európai Magyar Evangéliumi Ifjúsági Konferencia egyesületünk alakulásának évében tartotta első találkozóját a norvégiai Trysilben. Ezen Ausztriából körülbelül huszonöten vettünk részt. Itt ismerkedtünk meg Cs. Szabó Lászlóval, Kerényi Károllyal, Sulyok Vincével és Szenté Imrével. Különösen Cs. Szabó személyiségére figyeltünk fel. Ennek a találkozóznak a szellemisége hathatott Galavics Sándorra is, akkori titkárhelyettesemre, az ő tollából maradt fenn az az 1961. február 20-án keltezett egyesületi munkaterv, amelyben ő többek között javasolta: "hirdessen az egyesület anyagi ereje megerősödése után irodalmi pályázatot". Ez a pályázat Bornemisza Péterrel függött össze. Annak meghirdetésére javasolta az Irodalmi Újságot, a Bécsi Magyar Híradót, az Útitársat, valamint a budapesti Evangélikus Életet; azt is kérte, hogy a pályamunkák elbírálására és a jutalmak kiosztására az elnökség kérjen fel egyház- és irodalomtörténeti szaktekintélyeket. Ennek a javaslatnak a negyedik pontja

szint az egyesület feladatának tekinthető "színvonalas magyar könyvek kiadását vagy azok kiadásának támogatását".

Cs. Szabó Lászlótól megtudtam, hogy családi kapcsolatok révén a karácsonyi és újévi ünnepeket többször Salzburgban töltik. Ekkor ők már Londonban éltek. Az 1962. évi salzburgi ottlétük után meghívtam "Csét" Bécsbe irodalmi estre. (...)

Az egyesület tevékenysége akkor a lakásszerzésre összpontosult. A hatvanötödik megtekintett ingatlanra kötöttünk bérleti szerződést. A lakás berendezését követően tagjaink többsége a menekültotthon baráti szellemiségének továbbvitelét tartotta elsődleges feladatnak; a letelepedéssel, a kivándorlással kapcsolatos szaktanácsadói előadásokat hirdetett. A volt otthonlakókat alkalmi körlevelekkel tájékoztattuk.

A lelkészi hivatal akkoriban még a kilencedik kerületben, a Liechtensteinstraße 20 alatt volt. Viszont a Capistrangasséba kerültek át az 1957 szeptembere óta a hónap első vasárnapján megrendezett szeretetvendégségek, valamint a baráti együttlétek az érkező új menekültek számára (pl. szenteste "Mindenkori karácsonyfája").

Az Ausztriai Evangélikus Egyház 1962-ben egyházzogilag elismerte a Magyar Lelkigondozó Szolgálatot. Első felügyelőnk Dr. Faragó Tibor (Graz) jogász lett. Az egyesület életén azonban semmit sem változtattunk. A Skandináv Otthonból ránk maradt, illetve a későbbiek folyamán beszerzett mindennemű egyesületi lakberendezési tárgyat kizárólag a társaság leltárába vettük fel. (...)

A döntő mozzanat 1964. december közepére tehető, amikor Csé felhívott Londonból, megemlítve, hogy karácsony és újév között fiával, Andrással ismét Salzburgban lesznek, mégpedig Illyés Gyula, felesége és leánya társaságában. Fogadnánk-e őket? Fogadtuk. A december 28-i vacsorára meghívtuk itteni barátainkat, Megyik János festőművészt és felejthetetlen feleségét, Editet, a később állami díjas keramikust, valamint Bujdosó Alpárt és feleségét, Zsuzsát. Falatozás közben vetette fel Illyés, hogy ha már van egy ilyen "jó- nevű"

társaságunk, miért nem rendszeresítjük annak irodalmi rendezvényeit. A kérdés azután hangzott el, hogy aznap irodalmi estet rendeztünk Cs. Szabó Lászlónak a Pálffy-palotában, a bécsi Osztrák Kulturális Központban, amelynek akkori igazgatója Wimpfen Iván volt. A szerzői estre Illyéséket is elvittük, akiknek kinyitattuk a Figaro Saal melletti művészbejáró ajtaját, s így ők a közönség számára ugyan rejtve, de mégis jelen lehettek. Igen ám, de az előadás közben Illyés változtatott ülőhelyzetén, s egyszerre "belógott" a lába a terembe. Ezt a történetet Hanák Tibor később meg is írta.

Másnap valamennyien felkerestük Liszt szülőházát a burgenlandi Doborjánban, onnan Óriszigetre, végül Felsőőrre mentünk. Iszonyatos téli havazásban Illyéséket feleségem hozta kocsin vissza Bécsbe, míg mi Csével és fiával egy másik autóval Graznak tartottunk, ahol másnap Csének a Café Thaliában volt irodalmi estje. Mindez olvasható Cs. Szabó László Hunok Nyugaton című kötetében.

Röviddel ezután, 1965. január 10-én volt elnökségi ülésünk, illetve évi közgyűlésünk. Ekkor határoztuk el, hogy "a társaság keretében történő kulturális rendezvények megtartását kívánatosnak és szükségesnek tartjuk", s az elnökség meg kívánja hívni Dr. Schulek Tibor komáromi lelkészt, neves Bornemisza Péter-kutatót.

Ezen a gyűlésen már láttuk, hogy az egyesületi névsor bizonyos mértékben fiktívvé vált. A Skandináv Otthon volt lakói közül addigra sokan kivándoroltak, s az önképzőkori tevékenység tudatos háttérbe szorításával elvesztettük velük a kapcsolatot, hiszen akkorra már igény sem volt az 1960-ban megfogalmazott célok követésére. A Bornemisza Péter Társaság itteni lakása nem helyettesítette, nem jelentésem: "Az egyesület 1966 folyamán az alábbi esteket rendezte: Bécsben Szabó Zoltán irodalmi estje, Békés Gellért előadóestje, Tóth János, genfi nemzetközi jogász előadása, Illyés Gyula verseiből, -versfordításokból német-magyar est, Juhász Ferenc-versfordításokból német-magyar est a könyv megjelenése alkalmából." Az Illyés-kötet is elkészült, de a kiadó, feltehetően magyarországi kultúrpolitikai tanácsra, az utolsó pillanatban elállt a megjelentetésétől. "Grazban Szabó Zoltán-előadóest és Juhász Ferenc-német-magyar irodalmi est, végül Salzburgban Szabó Zoltán, Bécsben pedig Franyó Zoltán irodalmi szalon." A rendezvényeken átlagosan negyven-hatvanan vettek részt.

Az 1966. évi tevékenység kétségtelenül már a nyitás jegyében történt. Az Ifjúsági Konferencián ismerkedtünk meg a párizsi Magyar Műhely fiatal szerkesztőivel, Márton Lászlóval, Nagy Pállal, Papp Tiborral, Parancs Jánossal és Pátkai Ervin szobrászművésszel. Folyóiratuk bemutatására Bécsben és Grazban irodalmi estet szerveztünk. A stájer fővárosban kiépítettük kapcsolatunkat az ott tanuló magyar egyetemisták diákszövetségével; közülük is főleg Ugri Mihállyal és Zimics Bélával, akik a meghívottak elszállásolásában is segítségünkre voltak.

Irodalmi kapcsolatkeresésünk időszaka lett 1967 tavasza. Ez időben járt nálunk Weöres Sándor, Pilinszky

János, Mészöly Miklós, Örkény István és Ungvári Tamás. Az osztrák PEN Klub, amelyben akkor már aktív szerepe volt Sebestyén Györgynek, hajdani, Budapest Deák téri, elemi iskolás társamnak, 1967 őszén meghívta Kányádi Sándort. A bécsi szerzői esten, ahol versei magyarul és németül hangzottak el, Juhász Sári társaságában én is jelen voltam. Tetszett nekünk az est, s gondoltuk, rendezünk neki a Pálffy-palotában a Cs. Szabó estjéhez hasonló. Így is lett. Kányádi 1967. november 30-án volt vendégünk. Természetesen jelen volt a román nagykövetség kulturattaséja is, hiszen az Osztrák Kulturális Központban meghirdetett irodalmi esteknek mindig nagy sajtóvisszhangja volt. Kányádi Sándor német nyelvű előadása után felkeresett lakásunkban, csakhogy nekem aznap iszonyatosan fájt a fogam, így többnyire feleségemmel beszélgetett a konyhában. Meg is írta Halottak napja Bécsben című versében, mennyire megizzadt a hátán az ing, miközben nekünk magyarázta a Romániában történeteket. Mindez számunkra akkortájt meglehetősen új volt.

- Ekkor tevődött át a hangsúly a nem Nyugaton élő magyar írókra, művészekre?

- Nem egészen így volt, hiszen ebben az időszakban volt előadónk Gaál Károly, Ivánka Endre, Ligeti György, Pándy Pál, Szóts István, Siklós István és Czigány Lóránt. Az kétségtelen viszont, hogy Franyó Zoltánt és Kányádi Sándort számosan követték Romániából, előbb Székely János, majd az *Utunk* című lap írói, szerkesztői két csoportban. Az utóbbiak meghívása nyomán kerültünk kapcsolatba az 1964-ben Bécsben megalakult Európa Clubbal, amely Borsos Péter és P. Schermann Rudolf után elsősorban Vargha Gyula és felesége, Anikó asszony, valamint Koczó Endre és felesége, Gitta asszony révén volt segítségünkre meghívottjaink elszállásolásában.

Az osztrák irodalmi társaságok, valamint a bécsi Collegium Hungaricum meghívottjai révén további magyar írókkal kerültünk kapcsolatba. Nem volt ez akkortájt magától értetődő, hiszen egyrészt az osztrák hatóságok figyelték "a keleti" kapcsolatokat, ugyanakkor a keleti biztonsági szervek elég nagy számban voltak jelen Bécs kulturális életében.

Illyés Gyula egyik bécsi beszélgetésünk alkalmával különösen Csoóri Sándort ajánlotta meghívásra, de hamarosan kiderült, hogy Csoóri utazhatott ugyan bárhová Nyugat-Európába, de sohasem Ausztrián keresztül. Ezért egyszer, amikor Illyés Gyula és Weöres Sándor társaságában ő is Újvidéken volt, ott kerestem fel. Elég hamar tudatosodott bennem, miért akarta a hatalom őt távol tartani Béctől.

Ebben az időben hívtuk meg Lőrincze Lajos nyelvészt, jegyzőkönyvünk tanúsága szerint ugyan bizonyos - nem személyének szóló - fenntartással: "ha nem kell ezért a kapcsolatot a Magyarok Világszövetségével is felvenni".

(folytatása lapunk következő számában)

Gyermekek oldala - Gyermekek oldala - Gyermekek oldala

Karácsonyi dalok

Betlehemi királyok

Adjonisten Jézusunk, Jézusunk!
Három király mi vagyunk.
Lángos csillag állt felettünk,
gyalog jöttünk, mert siettünk,
kis juhocska mondta - biztos
itt lakik a Jézus Krisztus.
Menyhárt király a nevem,
Segíts, édes Istenem!

Istenfia, jónapot, jónapot!
Nem vagyunk mi vén papok.
Úgy hallottuk, megszülettél,
szegények királya lettél.
Benéztünk hát kicsit hozzád,
Üdvösségünk, égi ország!
Gáspár volnék, afféle
földi király személye.

Adjonisten Megváltó, Megváltó!
Jöttünk meleg országból.
Főtt kolbászunk mind elfogyott,
fényes csizmánk is megrogyott,
hoztunk aranyat hat marékkal,
tömjént egész vassfazékkal.
Én vagyok a Boldizsár,
aki szerencsen király.

Irul-pirul Mária, Mária,
boldogságos kis mama.
Hulló könnye záporán át
alig látja Jézuskáját.
A sok pásztor mind muzsikál.
Meg is kéne szoptatni már.
Kedves három királyok,
jóéjszakát kívánok!

Kis karácsony, nagy karácsony

Kis karácsony, nagy karácsony,
Kisült-e már a kalácsom?
Ha kisült már ide véle
Hadd egyem meg melegében.

Jaj, de szép a Karácsonyfa
Ragyog rajta a sok gyertya.
Itt egy szép könyv, ott egy labda.
Jaj de szép a karácsonyfa!

Csendes éj, szentséges éj

Csendes éj, drága szent éj,
Mindenek álma mély.
Nincs fönn más, csak a drága szent pár,
várja, gyermeke alszik-e már,
küldj le rá álmot, nagy ég,
küldj le rá álmot, nagy ég!

Csendes éj, drága szent éj,
örvendj szív, bízva élj!
Isten gyermeke áldva néz rád,
hív az óra, mely víg reményt ad,
Jézus a földre leszállt,
Jézus a földre leszállt!

Csendes éj, drága szent éj,
pásztornép gyorsan kélj,
halld az angyali alleluját,
száll itt zengve, s a távolon át:
Üdvhozó Jézusunk él,
Üdvhozó Jézusunk él!

Figyelő**Figyelő****Figyelő****ELŐZETES**

A Bornemisza Péter Társaság színjátszó csoportja 2010 februárjában ismét műsorára tűzi a tavaly májusban nagy sikerrel bemutatott, Örkény István *Tóték* című drámáját.

KIÁLLÍTÁSOK**BOTICELLITŐL TIZIANÓIG** (Az itáliai festészet két évszázadának remekművei)

A nagyszabású tárlaton több mint ötven múzeumból, többek között a firenzei Uffizi-ből, a párizsi Louvre-ból, a londoni és a washingtoni National Gallery-ből, a New York-i Metropolitan Museum-ból, a római Galleria Borgheséből és a madridi Prado-ból kölcsönzött remekműveket állít ki a budapesti Szépművészeti Múzeum. A több, mint 130 festményt felvonultató tárlaton a címben kiemelt alkotók mellett több mint nyolcvan festő, köztük Leonardo, Giorgione, Raffaello, Veronese és Tintoretto alkotásaival találkozhatnak a látogatók. A kiállítás 2010 február 14.-ig tekinthető meg, hétfő kivételével naponta 10 és 18 óra között.

GENDER CHECK (A nemek vizsgálata)

A bécsi modern művészeti múzeum, a MUMOK legújabb kiállítása a női és a férfi szerep köré társadalompolitikai környezetben ágyazott változásait igyekszik bemutatni az utóbbi 40 év kelet-európai művészetében. A 24 országból, és több mint 200 alkotótól származó nagyszámú mű (festmény, szobor, installáció, fotó, plakát, film és videó) rendkívül részletes bepillantást ad a művészettörténet egy eddig alig ismert fejezetébe. A tárlat 2010 február 14-ig lesz megtekinthető, naponta 10 és 18 (csütörtökön 10 – 21) óra között.

BIENNALE INTERNAZIONALE DELL'ARTE CONTEMPORANEA FIRENZE

A firenzei Fortezza da Bassoban 2009 december 5. - 13. között megrendezendő nagyméretű nemzetközi kortárs művészeti biennálén részt vesz Pongrácz Károly, szatmári születésű, ausztriai festőművész is. Festészetére az impresszionisták vannak nagy hatással, különös tekintettel a Nagybányai Festőiskolára. Pongrácz (művésznevén Charles Pongracz Karoly) a közelmúltban már bemutatkozott képeivel a Bornemisza Társaság termeiben.

Absender: P.b.b.
Péter Bornemisza Gesellschaft
A-1060 Wien, Capistrangasse 2/15.

www.bornemisza.at

“Wiener Post“
Gefördert aus Mitteln der
Volksgruppenförderung.
Erscheinungsort: Wien
Verlagspostamt: A-1060 Wien

Österreichische Post AG Info.Mail Entgelt bezahlt

Medieninhaber und Herausgeber: Péter Bornemisza Gesellschaft, A-1060 Wien, Capistrangasse 2/15. Tel.: +43/6767196330.
E-Mail: zoltan_ka@yahoo.com Redaktion: Zoltán Kászoni /// Bankverbindung: Creditanstalt Bankverein, A-1011 Wien, Schottengasse 6
BLZ: 11000. Konto Nr. 00207578600, IBAN: AT581100000207578600; SWIFT (BIC): BKAUATWW